

In memoriam

Hrvatski restauratorski zavod s tugom se oprašta od svojih dugogodišnjih djelatnika Josipa Minksa i Ivana Žerjavića.

JOSIP MINKS (24. 2. 1946. – 25. 4. 2018.)

Ovoga nas je proljeća zauvijek napustio dugogodišnji kolega, suradnik, restaurator, istraživač, Josip Minks s Odjela za zidno slikarstvo i mozaik Hrvatskog restauratorskog zavoda (u mirovini od 2011. godine).

Josip Minks rođen je 1946. godine u Gornjim Bogičevcima. Nakon završetka srednje škole u Novoj Gradiški, godine 1969. upisao se na Akademiju likovnih umjetnosti, smjer grafike u Zagrebu, na kojoj je diplomirao 1974. godine.

Neposredno nakon završetka Akademije, kratko vrijeme od 1975. do 1976. godine radio je kao profesor na srednjoj školi u Novoj Gradiški. Godine 1976. zapošljava se u Restauratorskom zavodu Hrvatske u Zagrebu na Odjelu za zidno slikarstvo, mozaik i polikromaciju.

Njegov rad od 1977. do 1984. godine u RZH-u odnosi se uglavnom na zaštitu i restauraciju zidnih slika; treba spomenuti crkvu sv. Ivana u Šilovu Selu na otoku Šipanu, otkrivanje i restauraciju gotičkih zidnih slika u crkvi sv. Lovre u Požegi, Rangerovih zidnih slika u prostorima nekadašnje ljekarne franjevačkog samostana u Varaždinu, u salonima i kapeli dvorca Brezovica, na zidnim slikama u crkvi sv. Magdalene u Selima kod Siska, kao i na zidnim slikama i štukodekoraciji u unutrašnjosti HNK-a u Splitu i HNK-a Ivana pl. Zajca u Rijeci. Posebno je bio delikatan restauratorski postupak rekonstruiranja Rangerovih zidnih slika na dijelu svoda svetišta, oštećenog u razornom potresu potkraj 19. stoljeća u franjevačkoj crkvi u Remetama.

Osamdesetih godina prošloga stoljeća Minks je postao neizostavni restaurator, istraživač graditeljske baštine. Osim što je imao izuzetnu fizičku izdržljivost za težak rad istraživanja građevinskih mijena razvoja i istraživanja slojevitosti pročelja, imao je i izuzetnu intuiciju, rekli bismo „nos“ za otkrivanje nepoznatih, autentičnih i reprezentativnih elemenata graditeljske baštine. Iz tog razdoblja datiraju istraživanja Starog grada Varaždina, palača Sermage i Patačić, katedrale, crkve sv. Nikole, samostana uršulinki, kuća Škerlec i Ritz, sve u Varaždinu. Važan je i njegov doprinos na istraživanju crkve sv. Ivana Krstitelja u Kloštar Ivaniću, pavlinskom samostanu u Kamenskom, crkvi sv. Martina u Bojačnom, crkvi u Donjoj Voći.

Uspješna istraživanja i otkrivanja nepoznatih oblika arhitektonske plastike, oslika i graditeljskih struktura prepoznata su i izvan Zavoda pa je znatan i njegov doprinos od 1998. do 2002. u suradnji s Institutom za povijest umjetnosti iz Zagreba na crkvi sv. Ilije i sv. Vinka u Vinkovcima, kapeli sv. Wolfganga u Vukovoju, župnoj crkvi Blažene Djevice Marije u Okiću te kapeli sv. Marije u Dolu kod Pribića.

Turisti i posjetitelji Zagreba dive se autentičnim, oslikanim, dvojezičnim nazivima ulica na Gornjem gradu koje je Minks istražio i restaurirao u suradnji s Gradskim zavodom za zaštitu baštine i prirode.

Veliku požrtvornost, stručnost i neustrašivost pokazao je početkom Domovinskog rata, godine 1991. i 1992., pri demontaži, pakiranju i evakuaciji pokretne baštine iz crkve sv. Mihovila u Osijeku, kad je pod uzastopnim granatiranjem skupljao razbijene i razbacane ostatke vitraja.

Bio je član Hrvatskog društva likovnih umjetnika; imao je više izložbi radova koji nisu bili iz restauratorske djelatnosti. To su portreti radeni u tehnici reljefa na starim formatima opeka koje je kao odbačene prikupljao na kulturnim dobrima. Važan je i njegov rad na dvjema ležećim skulpturama u kamenu: *Majka Zemlja* i *Otac Zemlja*, postavljenima 2005. godine u parku naselja Vrbani u Zagrebu.

Odlaskom u mirovinu aktivirao se kao član Hrvatskoga društva karikaturista kao karikaturist kritičar aktualnih događaja u društvu. Neke njegove karikature izložene su i na izložbama u inozemstvu.